

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (I. Dragulean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Belitei împotriva Olesei Crețu cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și,

cererea reconvențională depusă de Olesea Crețu împotriva lui Mihail Belitei privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție,

împotriva deciziei din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2020, Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olesei Crețu cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin comiterea contravenției în mărime de 30 000 de lei și a cheltuielilor de asistentă juridică în mărime de 2 000 de lei.

În motivarea acțiunii Mihail Belitei a indicat că, la 03 martie 2020, aproximativ ora 14:40, aflând-se în sala de ședință a Primăriei com. Bleșteni, r-nul Edineț pârâta Olesea Crețu l-a numit cu cuvinte necenzurate, iar pe acest caz de către Inspectoratul de Poliție Edineț, i-a fost întocmit Olesei Crețu procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, pentru fapta de injurie adusă în public, vorbele sau faptele care înjosesc onoarea și demnitatea persoanei, astfel acțiunile pârâtei fiind prejudiciabile și săvârșite cu vinovăție.

A afirmat că, valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate constituie suma de 30 000 de lei.

A menționat că, acțiunile prejudiciabile ale pârâtei l-au afectat sufletește și asta se remarcă prin trăirile negative suferite, emoțiile negative care persistă și acum, lăsându-i consecințe și în prezent, deoarece suferințele emoționale durează în timp.

Consideră că în asemenea circumstanțe, instanța are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului moral prin echivalent bănesc.

A susținut că, materialul probator anexat la prezenta cauză, procesul-verbal cu privire la contravenție din 03 iunie 2020, raportul privind înregistrarea contravenției

precum și explicațiile sale, denotă incontestabil faptul că, Olesea Crețu a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzută de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional.

La 02 decembrie 2020, Olesea Crețu a depus cerere reconvențională împotriva lui Mihail Belitei cu privire la recuperarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și a cheltuielilor de judecată,

În motivarea cererii reconvenționale, reclamanta Olesea Crețu a indicat că, Mihail Belitei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată prin care a solicitat să fie încasat în beneficiul său, prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei.

Mihail Belitei, în motivarea acțiunii a indicat că la 03 martie 2020, aproximativ ora 14:40, aflându-se în sala de ședințe a Primăriei com. Bleșteni, a fost numit cu cuvinte necenzurate.

A indicat că, în realitate, vinovat de situația care s-a petrecut la ședința Consiliului comunal Bleșteni se face, Mihail Belitei.

A menționat că, la alegerile locale din 20 octombrie 2019, cu votul a 109 cetățeni, locuitori ai comunei cu drept de vot a fost aleasă în calitate de consilier în Consiliul comunal Bleșteni.

La 03 martie 2020, aproximativ ora 14:42, aflându-se la ședința Consiliului comunal Bleșteni, Mihail Belitei în prezența consilierilor și Primarului comunei Bleșteni, Liviu Belitei, a numit-o cu cuvinte injurioase, fapt pentru care a adresat plângere la Inspectoratul de Poliție Edineț.

Ca urmare la 13 martie 2020, în privința lui Mihail Belitei a fost pornită cauză contravențională prevăzută de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, în cadrul procesului contravențional a fost recunoscută în calitate de victimă.

În rezultatul acțiunilor ilicite din partea lui Mihail Belitei, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, exprimat prin suferințe psihice provocate de starea de umilință, rușine, nedreptate, frustrare, evaluat la suma de 10 000 de lei.

La determinarea cuantumului prejudiciului moral și subiectului răspunderii civile delictuale urmează a fi luate în considerație prevederile art. 2026 alin. (1)-(2) din Codul civil, deoarece Mihail Belitei a fost inițiatorul și persoana vinovată de incidentul din 03 martie 2020.

Prin hotărârea din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Belitei împotriva Olesei Crețu cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Olesea Crețu în beneficiul lui Mihail Belitei suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, pretențiile lui Mihail Belitei s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Olesea Crețu împotriva lui Mihail Belitei cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Mihail Belitei în beneficiul Olesei Crețu suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, pretențiile Olesei Crețu s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Cheltuielile de asistență juridică suportate de părți au fost lăsate pe seama acestora.

S-a încasat de la Olesea Crețu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

S-a încasat de la Mihail Belitei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

Prin decizia din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, cât și apelul declarat de Olesea Crețu, fiind menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond care a conchis ca fiind dovedită fapta ilegală săvârșită de către pârâta Olesea Crețu în raport cu reclamantul Mihail Belitei, prevăzută de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional or, Olesea Crețu cu vinovăție a acționat față de Mihail Belitei, pe care la 03 martie 2020, ora 14:40, l-a numit cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i onoarea și demnitatea, precum și fapta ilegală săvârșită de către pârâțul Mihail Belitei în raport cu reclamantă Olesea Crețu, prevăzută de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional or, Mihail Belitei cu vinovăție a acționat față de Olesea Crețu, la data de 03 martie 2020, ora 14:42, adresându-i expresii care i-au lezat onoarea și demnitatea.

Instanța de apel a reținut drept plauzibilă concluzia instanței de fond care a conchis că, atât Mihail Belitei, cât și Olesea Crețu, au acționat în mod ilicit unul față de altul, cauzându-și prin acțiunile reciproce prejudicii morale unul altuia, ambii fiind pasibili de răspunderea de daune în temeiul art. 2036 și 2037 din Codul civil.

Instanța de apel a constatat că în cazul dat, ambele părți fiind în egală măsură vinoveți în inițierea conflictului, respectiv, instanța întemeiat a conchis ca fiind echitabilă încasarea din partea lui Mihail Belitei și Olesei Crețu a cuantumului prejudiciului moral egal pentru ambele părți.

În cadrul examinării cauzei civile s-a stabilit că, atât Mihail Belitei, cât și Olesea Crețu, în cadrul procesului judiciar au beneficiat de asistență juridică, ambii achitând suma de 2000 de lei, și respectiv 2500 de lei (f. d. 31, 65).

Astfel, cu referire la proporționalitatea părții admise din cererea de chemare în judecată și cererea reconvențională, instanța de fond întemeiat a conchis de a lăsa cheltuielile de judecată suportate de părți pe seama acestora.

La 01 februarie 2022 (data de pe plicul poștal), Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Belitei să fie admisă integral.

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu hotărârile instanțelor de judecată și a menționat că, la examinarea cauzei de către instanța de apel nu au fost constatate circumstanțele cauzei și s-a dat apreciere incorectă situației de fapt.

A susținut că instanța de judecată a trecut cu vederea toate probele anexate la materialele cauzei.

A indicat că deoarece prejudiciul moral în acest caz este prevăzut de legislație, odată ce normele de drept reglementează expres dreptul la daună morală al persoanei prejudiciate, consideră că pârâta urmează să fie obligată la plata despăgubirilor morale.

La aprecierea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral urmează să fie luată în considerație jurisprudența CEDO, iar valoarea compensației urmează a fi atribuită de către instanță astfel, încât aceasta să constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat.

La 06 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie

Odobescu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 192).

La 22 aprilie 2022 (data de pe plicul poștal), Olesea Crețu a depus referință prin care și-a exprimat dezacordul cu cererea de recurs depusă de Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 27 ianuarie 2022.

La data de 22 februarie 2022, a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 173, 174), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul au fost declarat la 01 februarie 2022, respectiv se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Belitei, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh